

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دانشگاه بین‌المللی امام خمینی

IMAM KHOMEINI
INTERNATIONAL UNIVERSITY

دانشکده علوم اجتماعی

گروه علوم سیاسی

عنوان:

تأثیر جهانی شدن بر مفهوم شهروندی

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد علوم سیاسی

استاد راهنما:

دکتر حاکم قاسمی

استاد مشاور:

دکتر سید عباس هاشمی

نگارش:

لقمان کاظم پور

زمان:

آبان ۱۳۹۱

بسمه تعالی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره)
معاونت آموزشی دانشگاه - مدیریت تحصیلات تکمیلی

تعهد نامه اصالت پایان نامه

اینجانب دانشجو رشته علم مقطع تحصیلی در بدین وسیله اصالت کلیه مطالب موجود در مباحث مطروحه در پایان نامه / تز تحصیلی خود، با عنوان تأیید کرده، اعلام می نمایم که تمامی محتوی آن حاصل مطالعه، پژوهش و تدوین خودم بوده و به هیچ وجه رونویسی از پایان نامه و یا هیچ اثر یا منبع دیگری، اعم از داخلی، خارجی و یا بین المللی، نبوده و تعهد می نمایم در صورت اثبات عدم اصالت آن و یا احراز عدم صحت مفاد و یا لوازم این تعهد نامه در هر مرحله از مراحل منتهی به فارغ التحصیلی و یا پس از آن و یا تحصیل در مقاطع دیگر و یا اشتغال و ... دانشگاه حق دارد ضمن رد پایان نامه نسبت به لغو و ابطال مدرک تحصیلی مربوطه اقدام نماید. مضافاً اینکه کلیه مسئولیت ها و پیامدهای قانونی و یا خسارت وارده از هر حیث متوجه اینجانب می باشد.

نام و نام خانوادگی دانشجو

امضاء و تاریخ

.....
۹۱/۸/۲۵

دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره)
 معاونت آموزشی - مدیریت تحصیلات تکمیلی

فرم شماره ۳۰

فرم تأییدیه هیأت داوران جلسه دفاع از پایان نامه / رساله

بدین وسیله گواهی میشود جلسه دفاعیه از پایان نامه کارشناسی ارشد / دکتری
 دانشجوی رشته ...
 در تاریخ ۱۳۹۱/۸/۲۳ در دانشگاه برگزار گردید و این پایان نامه با نمره ۱۸.۲۰۵ و درجه بسیارخوب مورد تایید هیئت داوران قرار گرفت.

عنوان: تأثیر صفای بدن بر مفهوم تکریم

ردیف	سمت	نام و نام خانوادگی	مرتبه دانشگاهی	دانشگاه یا مؤسسه	امضا
۱	استاد راهنما	حاکم حسینی	استاد	دانشگاه بین المللی امام خمینی	[Signature]
۲	استاد مشاور	سید علی کریمی	استاد	دانشگاه بین المللی امام خمینی	[Signature]
۳	داور خارج	[Signature]			[Signature]
۴	داور داخل	عزیزی	استاد	دانشگاه بین المللی امام خمینی	[Signature]
۵	نماینده تحصیلات تکمیلی	سید سعید	استاد	دانشگاه بین المللی امام خمینی	[Signature]

تقدیم بہ

پدر و مادر عزیزم کہ انصافی زندگی را بہ من آموختند۔

تقدیر و تشکر

خدایا تو را سپاس آن گاه که مراد دایره امکان نهادی و نقش علم را بر دقت راندیشه ام کشیدی و چشمه ساز زلال دانش را از زانی ام داشتی تا در برهوت نادانی سیراب گردم و وجودم باشد. در ابتدا از اولین و بزرگترین معلمان زندگیم، پدر و مادر عزیزم که مرا به جان پرورزند و امید رسیدن به افق های روشن را در دلم شکوفا ساختند از صمیم قلب تشکر می کنم.

در این مقام و وظیفه خود می دانم که پاسگذاری کنم از استاد ارجمندم جناب آقای دکتر حاکم قاسمی که بارها بنمایای خود بنده را یاری فرمودند.

چکیده

جهانی شدن و شهروندی هر دو از واژه‌های متداول در مدرنیته متأخر محسوب می‌شوند. جهانی شدن فرایندی است که در آن قید و بندهای جغرافیایی که بر روابط اجتماعی و فرهنگی سایه افکنده است، از بین می‌رود و مردم به طور فزاینده‌ای از کاهش این قید و بندها آگاه می‌شوند. جهانی شدن به عنوان یکی از مهم‌ترین جنبه‌های عصر جدید منجر به تغییرات ساختاری و مفهومی گسترده‌ای شده است که باز تعریف و باز تولید آن‌ها را اجتناب‌ناپذیر ساخته است، شهروندی نیز یکی از مفاهیمی است که جهانی شدن باز تعریف آن را اجتناب‌ناپذیر کرده است. در این رساله بررسی روند تغییر مفهوم شهروندی در عصر جهانی شدن مورد بررسی قرار می‌گیرد.

روش تحقیق، توصیفی - تحلیلی بوده و تأثیر جهانی شدن بر شهروندی ملی در قالب (حقوق، مسئولیت‌ها و مشارکت)، که قبلاً در چارچوب مرزهای ملی تعریف می‌شد، مورد بررسی قرار می‌گیرد. شهروندی بر مبنای فرهنگ محلی دیگر نمی‌تواند خود را از تأثیر تحولات عصر جهانی دور نگه دارد، زیرا این مسائل آنچنان که پیداست جهانی هستند یعنی تأثیرات آن‌ها به یک منطقه خاص محدود نمی‌شود بلکه بردی جهانی دارند و حل آن‌ها نیاز به همکاری و هم‌یاری جهانی دارد. شهروندی ملی که هویت خود را بر اساس فرهنگ ملی یکسان شناسایی می‌کند و عامل به وجود آمدن مفهوم «خود» و «دیگری» است، بر اثر جهانی شدن رنگ می‌بازد و تبدیل به «همه» می‌شود. بنابراین یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که برای اینکه نیروی بالقوه شهروندی، بالفعل شود باید از سطح محلی به سطح جهانی کشیده شود.

کلمات کلیدی: شهروندی، جهانی شدن، شهروندی ملی.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱.....	فصل اول: کلیات
۱.....	۱ - مقدمه
۳.....	۲ - مفاهیم کلیدی
۴.....	۳ - متغیرها
۴.....	۴ - سؤال اصلی
۴.....	۵ - سوالات فرعی
۴.....	۶ - فرضیه
۴.....	۷ - سوابق پژوهشی موضوع
۷.....	۸ - بیان روش و مراحل انجام کار
۷.....	۹ - سازماندهی
۷.....	۱۰ - نتایج علمی قابل پیش‌بینی از تحقیق
۸.....	۱۱ - نتایج عملی
۱۰.....	فصل دوم: زمینه‌های تاریخی و نظری
۱۰.....	۱ - جهانی شدن
۱۰.....	۱ - ۱ - پیشینه جهانی شدن
۱۳.....	۱ - ۲ - تعریف جهانی شدن
۱۴.....	۱ - ۳ - دیدگاه‌های مختلف درباره جهانی شدن
۱۴.....	۱ - ۳ - ۱ - دیدگاه موافقان
۱۶.....	۱ - ۳ - ۲ - دیدگاه مخالفان

- ۲ - جهانی شدن پروژه است یا پروسه؟ ۱۹
- ۲ - ۱ - پروسه‌ای بودن ۱۹
- ۲ - ۲ - پروژه‌ای بودن ۲۱
- ۳ - ابعاد جهانی شدن ۲۴
- ۳ - ۱ - اقتصادی ۲۵
- ۳ - ۱ - ۱ - تجارت جهانی ۲۶
- ۳ - ۱ - ۲ - تقسیم کار بین‌المللی ۲۸
- ۳ - ۱ - ۳ - شرکت‌های چندملیتی ۲۹
- ۳ - ۲ - سیاسی ۳۲
- ۳ - ۲ - ۱ - سازمان‌های فراملی ۳۷
- ۳ - ۳ - فرهنگ ۴
- ۳ - ۳ - ۱ - سه دیدگاه مختلف در باره جهانی شدن فرهنگ ۴۲
- ۳ - ۳ - ۲ - عوامل جهانی شدن فرهنگ ۴۶
- ۳ - ۴ - اجتماعی ۴۹
- ۳ - ۴ - ۱ - جدایی فضا و زمان ۵۰
- ۳ - ۴ - ۲ - جنبش‌های اجتماعی ۵۲
- ۳ - ۴ - ۳ - هویت ۵۲
- ۳ - ۴ - ۴ - شیوه یا سبک زندگی ۵۵
- ۳ - ۴ - ۵ - موسیقی ۵۶
- ۳ - ۴ - ۶ - مناسبات غذایی ۵۶
- ۳ - ۴ - ۷ - الگوهای پوشش ۵۷
- ۴ - جمع‌بندی ۵۸

فصل سوم: مفهوم شهروندی پیش از جهانی شدن..... ۶۲

۱ - مفهوم شناسی ۶۲

۱ - ۱ - مفهوم شهروندی ۶۲

۱ - ۲ - تعریف شهروندی ۶۳

۱ - ۳ - مؤلفه‌های شهروندی ۶۵

۲ - شهروندی در دوران کلاسیک ۶۷

۲ - ۱ - شهروندی در دوران یونان باستان ۶۷

۲ - ۱ - ۱ - اسپارت ۶۹

۲ - ۱ - ۲ - آتن ۸۱

۲ - ۲ - روم ۹۰

۳ - قرون وسطی ۹۸

۴ - مقایسه شهروندی در دوره‌های مختلف ۹۹

۴ - ۱ - یونان ۹۹

۴ - ۲ - روم ۱۰۰

۴ - ۳ - قرون وسطی ۱۰۰

۱ - جدول ۱۰۱

۵ - جمع‌بندی ۱۰۲

فصل چهارم: جهانی شدن و شهروندی..... ۱۰۴

۱ - شهروندی دوران مدرنیته..... ۱۰۴

۱ - ۱ - دولت - ملت ۱۰۴

۱ - ۲ - انقلاب فرانسه ۱۰۷

۲ - شهروندی ملی ۱۱۱

۱۱۶.....	۲ - ۱ - دشواری‌های شهروندی ملی
۱۲۱.....	۳ - تأثیر جهانی شدن بر شهروندی ملی
۱۲۲.....	۳ - ۱ - حقوق
۱۲۳.....	۳ - ۱ - ۱ - حقوق بشر
۱۲۵.....	۳ - ۲ - مسئولیت‌ها
۱۲۸.....	۳ - ۳ - مشارکت
۱۳۱.....	۴ - جامعه مدنی جهانی
۱۳۴.....	۵ - شهروندی فراملی
۱۴۲.....	۶ - مقایسه شهروندی در دوران مدرن و جهانی شدن
۱۴۲.....	۶ - ۱ - مدرن
۱۴۲.....	۶ - ۱ - ۱ - دولت - ملت
۱۴۲.....	۶ - ۱ - ۲ - انقلاب فرانسه
۱۴۳.....	۶ - ۲ - جهانی شدن
۱۴۵.....	۱ - جدول
۱۴۵.....	۷ - جمع بندی
۱۴۸.....	فصل پنجم: نتیجه‌گیری
۱۴۸.....	۱ - جدول
۱۵۲.....	فهرست منابع

کلیات

۱. مقدمه

برای جهانی شدن مختصات و مشخصات مختلفی ذکر کرده‌اند. برخی گفته‌اند: «جهانی شدن و شهروندی هر دو از واژه‌های متداول در مدرنیته متأخر محسوب می‌شوند (فرمی، ۱۳۸۲: ۱۲)». در برداشتی دیگر آمده است: «جهانی شدن فرایندی است که در آن قید و بندهای جغرافیایی که بر روابط اجتماعی و فرهنگی سایه افکنده است، از بین می‌رود و مردم به طور فزاینده‌ای از کاهش این قید و بندها آگاه می‌شوند (واترز، ۱۳۷۹: ۳)». نویسندگان دیگر گفته است: «نوآوری‌های جدید در تکنولوژی اطلاعاتی و ارتباطات از جمله ماهواره، کامپیوترها، هواپیمای جت و تلویزیون دیجیتال در مقایسه با اعصار گذشته دسترسی به دیگر فرهنگ‌ها را آسان‌تر و سریع‌تر نموده است (فالکس، ۱۳۸۱: ۱۵۵)». «یکی از نتایج این تحول، توسعه یک فرهنگ جهانی است که مردم را از محدوده‌های تنگ خود خواهی‌ها و منافع ملی فراتر می‌برد. افراد اکنون به عنوان مصرف‌کنندگان سبیل‌ها و نشانه‌های فرهنگی در کنار محصولات مادی به فراسوی مرزهای دولت نگاه می‌کنند و بر طبق سلیقه شخصی‌شان دست به انتخاب می‌زنند و نه هویت ملی‌شان (فالکس، ۱۳۸۱: ۱۷۳)».

با توجه به مشخصات جهانی شدن که ذکرش رفت جهانی شدن چه تأثیر بر مفهوم شهروندی دارد؟ «به لحاظ مفهومی، شهروندی عبارت است از عضویت در جامعه ملی که موجب به وجود آمدن مجموعه‌ای از حقوق برابر مبتنی بر عدالت در یک جامعه می‌شود، موقعیت شهروند بر حس عضویت داشتن در یک جامعه گسترده دلالت دارد (عاملی، ۱۳۸۰: ۲۰)». شهروندی به تعبیر ویتگنشتاین مانند «مفاهیم خوشه‌ای»

عمل می‌کند به این معنا که هسته مرکزی ثابتی ندارد ولی محل تلاقی مفاهیم متعددی است (را پلی دیس، ۱۳۸۸: ۲۵). در پرتو جهانی شدن، هم بستگی‌ها و وابستگی‌های مادی و معنوی دولت - ملت و به طبع آن شهروند ملی، دیگر نه منحصرترین و نه مهم‌ترین تلقی می‌شود. نقش فزاینده نیروهای فراملی و فشارهای ناشی از آن‌ها محدودیت‌هایی در مورد شهروند ملی ایجاد کرده است.

«جهانی شدن باعث شده است که شهروندان فارغ از تقسیم بندی‌های سیاسی به حقوق و وظایف خود آگاهی پیدا کنند. هم در سطح جهانی به عنوان کنش گر حضور پیدا می‌کنند و هم تحت حمایت قرار می‌گیرند، گرچه عمدتاً محلی رفتاری می‌کنند یا بر سنت‌های بومی و محلی رفتار می‌کنند اما از یک سو رفتار محلی آن‌ها متأثر از الگوهای جهانی است و از سوی دیگر افق‌های رفتاری آن‌ها فراتر از مقتضیات محلی رقم می‌خورد (شریفی طرازکوهی، ۱۳۸۶: ۱۴-۱۵)». کیث فالکس می‌گوید: «جهانی شدن طلب می‌کند که ریشه‌های شهروندی به بیرون از جوامع محلی گسترش یابند تا تعهد در قبال دیگر جوامع و اعمال حقوق در بسترهای مختلف را در بر گیرند» (فالکس، ۱۳۸۱: ۱۱۵).

لیستر اظهار می‌دارد که: «بهترین راه درک شهروندی این است که آن را به مثابه طیفی درک کنیم که از سطح محلی به سطح جهانی کشیده می‌شود (فالکس، ۱۳۸۱: ۱۱۵)». جهانی شدن، شهروندی را به شیوه‌های گوناگون تحت تأثیر قرار داده است. این تأثیر از سه جهت قابل اشاره است که دو جهت آن غیر مستقیم و یک جهت آن مستقیم است: جنبه اول این است که جهانی شدن، مفهوم «خود مختاری نسبی» دولت - ملت را که شهروندهای ملی بر پایه آن استوار است، زیر سوال می‌برد. جهانی شدن اصل سرزمین، یعنی نقطه پیوند میان قدرت و مکان را گسسته است. جنبه دوم، تضعیف ایدئولوژی حمایت کننده از فرهنگ ملی و نسبتاً مستقل است. رشد سریع در حوزه ارتباطات و حمل و نقل به افزایش میزان مبادلات فرهنگی منجر شده است. جنبه سوم، مستلزم حرکت و جابه‌جایی فزاینده مردم در طول مرزهای ملی یعنی تشدید پدیده مهاجرت شده است (کاستلز و دیوسون، ۱۳۸۲: ۳۲).

اما اگر می‌خواهیم مدل جدیدی از شهروندی به دست دهیم که برای الزامات یک عصر جهانی مناسب باشد باید از برداشت‌های سنتی فراتر رویم و بررسی شود که آیا شهروندی در یک عصر جهانی از آینده‌ای برخوردار است؟

۲. مفاهیم کلیدی

۲-۱- جهانی شدن^۱

«در مورد تعریف جهانی شدن اختلاف نظر وجود دارد. اما تعریف محوری درباره جهانی شدن عبارت است از: فرایند فشردگی زمان و فضا، که به واسطه آن در دنیا، کم و بیش به شیوه آگاهانه، در جامعه جهانی یگانه درهم پیچیده می‌شوند. به سخن دیگر، جهانی شدن فرایندی است که در روند آن، فرد و جامعه در گستره جهانی به یکدیگر پیوند می‌خورند. (گل محمدی، ۱۳۸۱: ۲۰)».

۲-۲- شهروندی^۲

«شهروندی یک مفهوم کاملاً چند بعدی است که از عناصر عمده آن می‌توان به هویت ملی، تعلقات اجتماعی، فرهنگی و فرامیهنی، مشارکت مدنی و سیاسی و نظام حقوقی اشاره کرد (فر میهنی فراهانی، ۱۳۸۲: ۶)». «شهروندی بیش دیگری از هر هویت قادر است انگیزه سیاسی انسان‌ها را، که هگل آن را به رسمیت شناخته شدن می‌نامد، ارضا نماید (فالكس، ۱۳۸۱: ۱۳)».

«شهروندان به عنوان کارگزاران خلاق همواره راه‌های جدیدی برای بیان شهروندیشان می‌یابند. از آنجا که شهروندی در مورد روابط انسانی است، یک تعریف ساده و ایستا که برای همه جوامع در همه زمان‌ها به کار رود، بر نمی‌تابد (فالكس، ۱۳۸۱: ۱۵)».

1. Globalization

2. Citizenship

۳. متغیرهای تحقیق

الف متغیر مستقل

جهانی شدن: که منجر به تأثیر گذاری می‌شود.

ب متغیر وابسته

شهروندی: که از متغیر مستقل (جهانی شدن) اثر می‌پذیرد.

۴. سوال اصلی

جهانی شدن چه تأثیری بر مفهوم شهروندی دارد؟

۵. سوالات فرعی

۱. مفهوم شهروندی چگونه شکل گرفته است؟

۲. جهانی شدن چیست؟

۳. جهانی شدن چه تأثیری بر تغییر مفاهیم جامعه‌شناسی سیاسی از جمله مفهوم شهروندی، داشته است؟

۶. فرضیه اصلی تحقیق

جهانی شدن، باعث تغییر مفهوم شهروندی شده و منجر به شکل‌گیری شهروندی با هویت چندگانه^۱ شده که حقوق و وظایف و مسئولیت‌های آن بر طبق معیار جهانی تعریف می‌شود.

۷. سوابق پژوهشی موضوع

در رابطه با شهروندی و جهانی شدن هرکدام به طور مستقل مقالات و کتب زیادی نوشته شده است؛ و در این زمینه نظریات زیادی ارائه شده است. در زمینه جهانی شدن کتاب‌ها و مقالات زیادی به چاپ رسیده

¹ Multiidentity

و افراد زیادی در این زمینه و ابعاد آن نظریه پردازی کرده‌اند و جنبه‌های مثبت و منفی آن را مورد بررسی قرار داده‌اند. منابع موجود در زمینه جهانی شدن را به سه دسته می‌توان تقسیم کرد:

۱. بعضی آثار به هستی و تعریف جهانی شدن پرداخته‌اند. برخی از اندیشمندان آغاز جهانی شدن را به سده‌های طولانی می‌دانند. برخی دیگر شروع جهانی شدن را با پایان قرون وسطا می‌دانند. برخی دیگر شروع جهانی شدن با پایان سرد جنگ سرد می‌دانند. برخی دیگر شروع جهانی شدن را از سال ۱۹۶۰ می‌دانند. در این زمینه می‌توان به این آثار اشاره کرد: جهانی شدن نوشته مالکوم واترز، ترجمه اسماعیل مردانی گیوی. جهانی شدن: تئوری‌های اجتماعی و فرهنگ جهانی، نوشته رو نالد رابرتسون، ترجمه کمال پولادی. آنتونی گیدنز، جهانی شدن با گفتارهایی در باره یکپارچگی جهانی، ترجمه علی اصغر سعیدی. چشم اندازهای جهانی، ترجمه محمد رضا جلائی پور.

۲. دسته دوم آثاری هستند که به تحولات اقتصادی، سیاسی، فرهنگی جهانی شدن می‌پردازند. در این آثار به ابعاد مختلف جهانی شدن پرداخته می‌شود. در این آثار مثبت و منفی جهانی شدن بر ابعاد سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی پرداخته می‌شود. این آثار شامل: جهانی شدن سیاست: روابط بین‌الملل در عصر نوین، جان بلیس و استیواسمیت، مترجم ابوالقاسم راه چمنی و دیگران. استفان کاستلز، عصر اطلاعات، اقتصاد، جامعه و فرهنگ، جلد دوم، ترجمه حسن چاوشیان، دام جهانی شدن: تهاجم به دموکراسی و رفاه، نوشته: پیترمارتین وهارالد شو من، ترجمه حمید رضا شه‌میرزادی جهانی شدن، فرهنگ، هویت، احمد گل محمدی. گیدنز، آنتونی، تجدد و تشخیص: جامعه و هویت شخصی در عصر جدید ترجمه ناصر موفقیان. سیاست و فرهنگ در نظام متحول جهانی، ایمانوئل والرشتاین، ترجمه پیروز ایزدی.

۳. در زمینه جهانی شدن و ایران مقالات و کتاب‌هایی نوشته شده است. در این آثار تأثیر جهانی شدن بر جامعه ایران و فرصت‌ها و تهدیدهای جهانی شدن پرداخته و جهت گیری ایران نسبت به این پدیده مهم پرداخته می‌شود. این آثار شامل: محمود سریع القلم، ایران و جهانی شدن، چالش‌ها و راه حل‌ها. جهانی شدن و ایران، عطا هودشتیان.

۴. دسته سوم آثاری هستند که به تأثیر جهانی شدن بر مفاهیمی مانند شهروندی و جامعه مدنی می‌پردازند. این آثار بیشتر به جامعه شناسی جهانی شدن پرداخته می‌شود. در این آثار مفاهیم جامعه-شناسانه ای مانند شهروندی، رابطه شهروندی و جامعه، شهروندی و دولت و تأثیر جهانی شدن بر شهروندی و تغییر نوع رابطه شهروندی با دولت و جامعه در عصر جهانی شدن پرداخته می‌شود. البته اکثر این آثار بیشتر به صورت مقاله هستند و کم‌تر کتابی به صورت مستقل به این موضوع پرداخته است و اگر هم کتابی نوشته شده باشد، قسمتی را به این موضوع اختصاص داده‌اند. در این زمینه می‌توان به مقالاتی اشاره داشت از جمله: ۱. فر میهنی فراهانی، محسن، جهانی شدن و تربیت شهروند جهانی ۲. شریفی طرازکوهی، حسین، زمینه‌ها و آثار شهروند جهانی. ۳. عاملی، سید رضا، تعامل جهانی شدن، شهروندی و دین؛ و برخی هم به صورت کتاب هستند البته نه به صورت مستقل بلکه فقط بخشی را به آن اختصاص داده‌اند، مانند: ۱. کیث فالکس، شهروندی، ترجمه محمد تقی دلفروز، که در فصل ششم آن به رابطه شهروندی و جهانی شدن پرداخته است. ۲. کیث فالکس، حقوق شهروندی، ترجمه عبدالعزیز ویسی، که در فصل ششم آن به این موضوع پرداخته است. در زمینه شهروندی در عصر جهانی شدن پایان‌نامه‌ای در همین زمینه کار شده است با این عنوان «شهروند جهانی در عصر جهانی شدن: یک رهیافت بینا فرهنگی، نوشته شده توسط: محمد علی توانا». این رساله به دنبال ارائه یک نظریه فرهنگی درباره شهروندی و تحلیل ارتباط آن با جهانی شدن است یعنی می‌خواهد نظریه‌ی «برایان ترنر» که «شهروند فرهنگی»^۱ را مطرح کرده است، مبنای تحلیل خود قرار دهد و آن را به عرصه جهانی تعمیم بدهد و بیشتر دیدگاهی اندیشه‌ای دارد یعنی شهروندی را از نظریات و اندیشه‌های گوناگون مورد بررسی قرار داده است. روش این پایان نامه تحلیل منطقی است. آنچه من می‌خواهم در رساله حاضر ارائه کنم متفاوت از پایان نامه مذکور می‌باشد من بیشتر دیدگاهی تاریخی به موضوع دارم به این صورت می‌خواهم ریشه‌های تاریخی شکل‌گیری مفهوم شهروندی و مبانی آن و اینکه مفهوم جهانی-شدن چه تأثیری روی این مفهوم و بر تغییر تعریف آن و شکل‌گیری جایگاه جدیدی برای این مفهوم داشته است داشته باشم. با مشاهده

1. Cultural Citizen

فصول پایان نامه مذکور متوجه می‌شویم که هیچ کدام از فصل آن به بحث جهانی شدن و تحولات مربوط به آن نپرداخته است که بنده به هر کدام از این موضوعات فصل جداگانه را اختصاص داده‌ام. ایشان بیشتر مسئله شهروندی را از دیدگاه مکاتب مختلف بررسی کرده است. در حالی که تفاوت کار بنده با پایان نامه مذکور این است که من روند شکل گیری مفهوم شهروندی را مورد بررسی قرار داده‌ام و تغییر مفهومی آن را در عصر جهانی شدن پرداخته‌ام. ایشان بیشتر پدیده مهاجرت و تابعیت و ارتباط آن را با شهروندی در عصر جهانی شدن پرداخته است.

۸. بیان روش و مراحل انجام کار تحقیق

روش جمع آوری اطلاعات این پروژه به صورت گردآوری اطلاعات و داده‌ها از منابع مختلف که شامل کتب مرتبط، پایگاه‌ها و بانک‌های اطلاعاتی و مقالات می‌باشد و روش تجزیه و تحلیل در این رساله به صورت توصیفی-تحلیلی می‌باشد.

۹. سازماندهی

سازماندهی قابل پیش بینی این رساله در پنج فصل تنظیم می‌شود:

فصل اول: کلیات.

فصل دوم: زمینه‌های تاریخی و نظری.

فصل سوم: مفهوم شهروندی پیش از جهانی شدن.

فصل چهارم: جهانی شدن و تأثیر آن بر شهروندی.

فصل پنجم: جمع بندی و نتیجه گیری.

۱۰. نتایج علمی قابل پیش بینی از تحقیق

جهانی شدن به عنوان پدیده‌ای مدرن باعث به وجود آمدن تحولات گسترده‌ای در زمینه‌های مختلف شده است که نتایج آن را امروزه احساس می‌کنیم. این مفهوم هم دارای جنبه‌های مثبت است و هم منفی، که بسته به شرایط سیاسی، اجتماعی و اقتصادی متفاوت است. با توجه به شکل گیری جنبش‌ها و

سازمان‌های مختلف در عرصه جهانی، زمینه برای باز تعریف کردن مفاهیم مختلف فراهم شده است که شهروندی یکی از این مفاهیم است. تا چند وقت پیش شهروندی بیشتر در چارچوب مرزهای ملی تعریف می‌شد و حقوق سیاسی و اجتماعی و فرهنگی آن بر طبق همین مرزها شکل می‌گرفت. اما جهانی شدن حساسیت نسبت به این مسئله را بیشتر کرده است و باعث فشار به کشورهای مختلف برای تجدید نظر در سیاست‌های خود نسبت به این مسئله شده است. چیزی که در این پایان نامه می‌تواند نتیجه علمی حساب آورد این است که در پی ارائه راه حلی برای حل مسئله شهروندی است که امروزه در برخی جوامع جایگاه خود را پیدا نکرده است. آنچه امروزه در عرصه جهانی شدن می‌بینیم مطرح شدن بحث حقوق بشر و جامعه مدنی جهانی است که شهروند جهانی هم تحت تأثیر این دو عامل رشد و نمو پیدا می‌کند. بنا بر این آنچه در رساله مد نظر هست بررسی و بیان تغییر مبانی سنتی شهروندی و شکل‌گیری شیوه‌های جدید اعمال حقوق شهروندی در عصر جهانی شدن است. این را می‌توان در عرصه تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری به برنامه‌ریزان و مدیران اجرایی کشور کمک نماید تا در مواجهه با مفاهیم و مسائل جدید ناشی از جهانی شدن به درستی تصمیم‌گیری و اقدام نمایند.

۱۱. نتایج عملی

هر جامعه‌ای مفاهیمی مثل شهروندی و جامعه مدنی را متناسب با فرهنگ و محیط خود تعریف می‌کند و بر اساس آن به تدوین سیاست‌گذاری می‌پردازد. عدم وجود فرهنگ مدنی در برخی جوامع این مفاهیم یا شکل نگرفته است یا شکل‌گیری آن‌ها به صورت ناقص بوده است و به دلیل نبود آموزش مناسب در جامعه و غلبه خیر فردی بر خیر مشترک، این مفاهیم در حد ذهنی باقی مانده است. شکل‌گیری پدیده جهانی شدن منجر به بروز مسائلی در جامعه شده است که رفع این مسائل و مشکلات رهبری هوشمند و برنامه‌ریزی هوشمند را می‌طلبد. این پدیده باعث شده است که جوامع مختلف دست به «انتخاب» بزنند که برخی از جوامع هم سویی با جهانی شدن انتخاب کرده‌اند و برخی جوامع به مخالفت با جهانی شدن روی آورده‌اند. اما برخی از جمله ایران کوشیده‌اند ضمن تلاش برای مقابله با آثار و تبعات منفی جهانی شدن، می‌کوشد از فرصت‌های ناشی از آن بهره‌برداری نماید. از این رو دست به انتخاب‌های گزینشی زده

است. هر جا که عقلانیت سیاسی و سیاست عرفی حاکم باشد همکاری و همزیستی با جهانی شدن آسان تر می شود.

اما سعی ام در این پایان نامه این است که نشان دهم راه پیشرفت جامعه در ایجاد نهادهای مناسب برای آموزش شهروندی و آماده کردن افراد جامعه برای بر عهده گرفتن مسئولیتها و وظایف و پاسخگو بودن در دوره جهانی شدن است. تربیت «انسانی» ایرانی که حقوق و مسئولیتها و وظایف خود را نه تنها در داخل بلکه در عرصه جهانی بشناسد. از این رو نتیجه عملی این پایان نامه می تواند «راهنمایی برای نحوه تربیت نسل جدید بر اساس مؤلفه‌های جدید تربیتی در عصر جهانی شدن باشد».